

NOTAT

Miljø- og
fødevareministeren

Den 1. juni 2016

Konsekvenserne af tab af kemikalierne i Høfde 42 til havet

Dette notat skal besvare spørgsmål 811 (alm. del) om konsekvenserne af tab af kemikalierne i Høfde 42 til havet. Af bilag til spørgsmål 811 fremgår en række delspørgsmål A-G, som der tages udgangspunkt i nedenfor.

A)

Ministeren tilkendegav under forespørgselsdebatten 3. marts, at ministeren fandt, at det var en umulig opgave at foretage en beregning af konsekvenserne af tab af Høfde 42 depotet i havet. Ministeren sagde bl.a.: ”Jamen når jeg ikke har villet lave en beregning, er det jo, fordi man kan sige: Hvad er det, jeg skal beregne? Er det hele depotet, der ryger ud i vandet? Får det konsekvenser for fiskestimerne nord for fiskepladserne eller syd for? Hvor tager havstrømmen forureningen hen? Skal vi lave en analyse af fiskebestande helt til Doggerbanke? Altså, det er jo helt, helt urealistisk på forhånd at skulle lave en beregning af, hvad det får af konsekvenser. Er det en vind, der kommer nordfra på den pågældende dag, så det skyller gift hele vejen ned ad den jyske vestkyst, ja, så får det en kæmpe konsekvens for turismen. Er det stillestående vejr, efter at det eventuelt er roget i havet – hvis det skulle ske – ja, så får det måske kun konsekvenser for turismen lige i området. Og der er ikke mange turister på Rønland, selv om det er et dejligt sted. Hvad får det af konsekvenser på fiskeridelen? Jamen det er jo helt, helt ukvalificeret at svare på fra min side, og derfor skal vi selvfølgelig ikke lave beregninger af noget, som er en tænkt situation.”

Ministerens forgænger var heller ikke positiv overfor at foretage en egentlig risikovurdering, hvor konsekvenserne af det værste tænkelige uheld – tab af depotet til havet – indgår. Begrundelsen var imidlertid ikke den samme. Det hedder i den daværende ministers besvarelse af spørgsmål 118 (MOF 2015/16): ”Jeg mener ikke, at der er grund til at gennemføre beregninger over de samfundøkonomiske konsekvenser af at al forureningen skylles i havet. Risikoen for at depotet skylles i havet er meget lille, jf. mit svar på spørgsmål 123 (alm. del) af 1. oktober 2015, og sammenholdt med at det vil være meget omkostningstungt at lave beregningen, mener jeg ikke, at der er et behov”.

- 1) *Kan ministeren bekræfte, at det er muligt at foretage beregninger og vurderinger af konsekvenserne af udslip af kemikalier fra et lager eller et depot, men at regeringen ikke ønsker at foretage en sådan vurdering af de økonomiske konsekvenser af tab af giftdepotet ved Høfde 42 til havet.*
- 2) *Er ministeren bekendt med, at der er foretaget beregninger af konsekvenserne af det værste tænkelige uheld på Barsebäck, og er der så væsentlige forskel, at det alene er muligt at beregne konsekvenserne af udslip af radioaktive stoffer og ikke kemikalier.*
- 3) *a. Hvilke geografiske områder kan rammes af kemikalierne efter et fuldstændigt tab af depotets integritet.*

- b. *Hvor mange mennesker vil kunne mærke følgerne af et tab af depotet, herunder indtægtstab, helbredspåvirkning*
- c. *Hvilke Natura 2000 områder kan påvirkes af et tab af giftdepotet.*
- d. *Hvilke erhverv kan påvirkes negativt inden for dette geografiske område.*
- e. *Vil de økonomiske konsekvenser af tab af depotets giftindhold være større end de 250 mio. kr., som den dyreste løsning er anslået at koste.*
- f. *Hvad kan ministeren oplyse om evt. andre kemikaliedepoter i Nordsøområdet med en tilsvarende udsat beliggenhed i forhold til havet og storme som Høfde 42.*
- g. *Hvad kan ministeren oplyse om foretagne konsekvensvurderinger og skadesopgørelser i Danmark og i andre lande af udslip af kemikalier før hhv. efter de er sket.*

Svar:

- 1) Jeg kan bekræfte, at regeringen i forhold til Høfde 42 ikke forholder sig til hypotetiske spørgsmål og derfor heller ikke foretager beregninger på baggrund af hypotetiske scenarier.

Der er tidligere foretaget beregninger af konsekvenserne af det værst tænkelige uheld på Barsebäck. I Miljøstyrelsens rapport fra november 1981: "Radioaktiv Landforurening på dansk område efter et eventuelt stort havari på Barsebäckværket. Redegørelse fra en arbejdsgruppe." tages der netop forbehold for anvendelsen af konsekvensberegningerne på grund af den store usikkerhed, de er behæftet med. Det er givetvis muligt at foretage beregninger af de økonomiske konsekvenser af et kemikalieudslip fra Høfde 42, men det ændrer dog ikke ved, at regeringen i forhold til Høfde 42 ikke vil foretage beregninger på baggrund af hypotetiske scenarier.

- 2) a-e. Der stilles endvidere spørgsmål om, hvilke geografiske områder, som kan rammes, hvor mange mennesker, som vil kunne mærke følgerne, hvilke Natura2000-områder og erhverv, der vil påvirkes og de økonomiske konsekvenser af et tab af kemikalierne fra Høfde 42. En besvarelse af disse spørgsmål forudsætter en beregning af konsekvenserne, som der, jf. ovenfor, ikke vurderes at være grundlag for at lave.

f. Miljøstyrelsen har ikke umiddelbart kendskab til andre kemikaliedepoter i Nordsøområdet, som har en tilsvarende udsat beliggenhed i forhold til havet og storme som Høfde 42.

g. Med hensyn til konsekvensvurderinger før og efter udslip af kemikalier i Danmark og andre lande forudsætter spørgsmålet, at der findes en systematisk oversigt over denne type vurderinger. Miljøstyrelsen har ikke umiddelbart kendskab til eksistensen af en sådan oversigt.

B)

Hvilke lande, samarbejdsfora og konventioner er konsulteret i forbindelse med etablering af spunsvæggen i 2006. Er der foretaget en Espoo-høring, jf.. "Bekendtgørelse af konventionen af 25. februar 1991 om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne"
<https://www.retsinformation.dk/forms/RO710.aspx?id=22824> *I benægtende fald bedes årsagen oplyst. I bekræftende fald bedes svarene fra Espoo-høringen fremsendt.*

Svar:

Det var det daværende Ringkjøbing Amt, som i 2006 stod som bygherre for etablering af spunsvæggen. Region Midtjylland, der i dag har ansvaret for høfdedepotet, oplyser, at der blev foretaget en konsekvensvurdering af arbejdet med etablering af spunsvæggen i forhold til det nærliggende Natura2000-område i Knopper Enge.

Region Midtjylland har oplyst til Miljøstyrelsen, at de ikke har kendskab til, at der er foretaget Espoo-høring eller andre vurderinger eller høringer. Regionen oplyser i den forbindelse, at der ikke var tale om et nyt anlæg til deponering, og at spunsvæggen hverken under etableringen eller efterfølgende medfører skadevirkning på miljøet på tværs af landegrænser.

C)

Hvilken EU-lovgivning er relevant, og hvordan er EU Kommissionen inddraget i forhold til etablering af spunsvæggen. Hvordan defineres det nuværende giftdepot i henhold til EU lovgivningen – jordforurening, affaldsdepot eller affaldslager.

Svar:

Vandrammedirektivet og habitatdirektivet kan være relevante i forhold til en mulig påvirkning af havet og det nærliggende Natura2000-område fra jordforureningen. Disse hensyn er indarbejdet i jordforureningsloven.

Region Midtjylland har oplyst til Miljøstyrelsen, at EU-Kommissionen ikke har været inddraget i forbindelse med etablering af spunsvæggen, og at Høfde 42 depotet er kortlagt på vidensniveau 2 som en jordforurening i henhold til jordforureningsloven.

D)

Ministeren bedes fremsende den habitatvurdering som skal foretages efter habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, der efter retspraksis også skal anvendes i relation til artikel 6, stk. 2, hvor der er en væsentlig risiko. Dvs. i forbindelse med etablering af spunsvæggen.

Svar:

./.
Habitatvurderingen, der blev udarbejdet på foranledning af det daværende Ringkjøbing Amt i forbindelse med etableringen af spunsvæggen, er vedlagt.

E)

Er ministeren enig i, at hvis ikke giften fjernes vil havet tage det. Er ministeren derfor enig i, at depotet skal fjernes, før havet gør det. Eller er det efter ministerens opfattelse en acceptabel risiko at nøjes med at vedligeholde og kystsikre depotet. Ministeren bedes i givet fald oplyse, hvordan han vil begrunde dette, på baggrund af at der hidtil ikke er foretaget en konsekvensvurdering af tab af depotet.

Svar:

Nej, jeg er i udgangspunktet ikke enig i, at hvis ikke giften fjernes, vil havet tage det. Kystdirektoratet oplyser, at der løbende sker kystfodring, som skal sikre, at kystprofilen ved Høfde 42 ikke rykker tilbage. Dette gælder under de nuværende vejrforhold og med de forandringer, der forventes inden for de kommende år. Kystfodringen foregår som led i Fællesaftalen for Lodbjerg-Nymindesø, som er indgået mellem staten og kystkommunerne på strækningen.

Region Midtjylland har i henhold til jordforureningsloven ansvaret for håndtering af forureningen ved Høfde 42. Regionen har oplyst til Miljøstyrelsen, at regionen tager hensyn til den øgede risiko for stærkere storme og højere vandstande ved løbende at overvåge depotets integritet og vurdere, om der er behov for yderligere foranstaltninger til sikring af indkapslingen. Regionen vurderer, at der med fastholdelsen af det nuværende kystprofil og den løbende vedligeholdelse af kystbeskyttelsen ud for depotet ikke er risiko for, at indkapslingen bryder sammen.

Der er således ikke er nogen akut forureningstrussel fra Høfde 42-depotet, hvorfor der ikke er nogen grund til at afkoble beslutningen om oprensning af den kraftige del af forureningen i depotet fra forhandlingerne i 2019 mellem staten og regionerne om prioritering og finansiering af den videre indsats over for overfladevandstruende jordforureninger. På denne måde kan behovet for oprensning af Høfde 42 vurderes i sammenhæng med de øvrige jordforureninger i Danmark, der udgør en risiko for overfladevand.

F)

Hvad er sandsynligheden for, at en storm, som overskrider den belastning som spunsvæggen og kystsikringen er designet til, indtræffer inden en evt. fjernelse efter regeringens forhandlingerne med regionerne om den samlede økonomi til jordforureningsopgaven er tilendebragt, og hvornår kan depotet i givet fald tidligst være fjernet efter en beslutning herom er truffet.

Svar:

Region Midtjylland oplyser til Miljøstyrelsen, at hvis det besluttes, at den kraftige forurening i høfde depotet skal fjernes, vil dette kunne ske inden for ca. 3 år efter, at beslutningen er truffet og finansieringen er på plads. Kystdirektoratet oplyser, at sandsynligheden for, at der kommer en storm inden for den tidshorisont, som er kraftigere end en 100 års storm, er ca. 6 %.

Det bemærkes i den forbindelse, at Region Midtjylland endvidere oplyser, at selv om der indtræffer en højere vandstand, end indkapslingen er dimensioneret for, er det ikke ensbetydende med, at der sker forureningsudslip. Indkapslingen er bygget til at kunne tåle at blive oversvømmet, og storme med højere vandstande end den 100 års vandstand, som indkapslingen er dimensioneret til, vil sandsynligvis blot medføre behov for øget vedligeholdelse af kystbeskyttelsen omkring depotet.

G)

Hvilke muligheder er der for en forebyggende indsats midt under en storm, hvor depotet oversvømmes og spunsvæggen blotlægges.

Svar:

Region Midtjylland oplyser til Miljøstyrelsen, at der ikke er mulighed for forebyggende indsats under en storm, men at indkapslingen som nævnt er bygget, så den kan tåle at blive oversvømmet. Sker der under en storm skader på spunsvæggen, den overliggende membran eller kystsikringen, vil regionen efterfølgende udbedre skaderne.